

IV. Actus vero poenitentis ad peccatorum remissionem requisiti, sunt 1° contritio; 2° confessio; 3° satisfactio. Constat ex *Conc. Trid.* sess. 14. Can. 4.: *Si quis negaverit, ad integram et perfectam peccatorum remissionem, requiri tres actus in poenitente, QUASI MATERIAM Sacramenti Poenitentiae, videlicet contritionem, confessionem, et satisfactionem, quae tres Poenitentiae partes dicuntur... anathema sit.*

V. Sacramentum Poenitentiae est necessarium *necessitate praecepti in re*, et de *necessitate medii in voto*, saltem *implicito*, ad remittenda peccata mortalia post Baptismum commissa. Ita in lege nova pro divina bonitate et providentia statuit summus legislator Christus Dominus.

Hinc inquinatis peccato mortali post baptismum commisso Sacramentum Poenitentiae necessarium est ad salutem saltem de *necessitate*

materia existat. Atqui hoc ipsum est, quod de *materiae* notione alii negant; et *Theologi bene multi* (utar enim verbis Romani Theolog. in not. ad Bibliothecam Lucii Ferraris V. *Absolutio*, art. 2. n. 10.) *non materiam ex qua sacramentum fit, sed circa quam sacramentum versatur, actus poenitentis constituunt.* Quam quidem sententiam iis rationibus communiunt (Vide Maldonatum *De Poenit.* p. 3. q. 3. *ad Thesim* 7.), ut vel ipse Card. De Lugo (*De Poenit.* disp. 12. n. 29.), licet pro opposita opinione totis viribus pugnet, difficultatibus tamen pressus concedere debuerit, causalitatem sacramenti probabiliter posse soli absolutioni attribui: *Licet actus poenitentis (inquit) sint partes sacramenti, non requiritur, quod omnes sacramenti partes causent gratiam, sed sufficit, quod illam causet sacramentum per aliquam sui partem: hoc autem sacramentum causat gratiam per solam absolutionem Sacerdotis, in quo est potestas clavium ad absolvendum et ad destruenda peccata. Ita videntur sentire plures, quos affert Suarez disp. 18. sect. 2. n. 11., qui dicit, hanc esse solutionem probabilem.* Et reipsa a Suarezio (l. c. nn. 1. et 12.) pro hac sententia allegantur cum Scoto Maior, Gabriel, Vega, Ferrariensis, Ca-

preolus, et S. Bonaventura, imo et S. Thomas; quem postremum contendit quidem, in Summa (3. q. 86. art. 6.) aliter sensisse (ibid. n. 13.); ast alii ex resp. ad 1. et ad ultim. forte colligent, S. Doctorem plura quidem, non tamen contraria ibi addidisse. Cum enim loquatur de actibus causatis a gratia, *quae culpam remittit*, profecto hi eiusdem gratiae, qua peccata remittuntur, causa esse non possunt, cum effectus prior esse sua causa non queat. Allegatis autem a Suarezio cum plures alii post Maldonatum adiungi possint, tum etiam excludendi non videntur gravissimi imo et primae notae Theologi Franciscus de Victoria, Melchior Canus, Dominicus Soto, Franciscus Toletus, Vega, et, aliis omissis, Martinus Navarrus, propter ea nimirum, quae de vi contritionis mere existimatae scripserunt: neque enim ea cum sententia, quae actus poenitentis habet eam *materiam ex qua*, conciliari ullatenus poterunt.

Sed de his iam satis; quae ideo innuenda erant, ne, cum ratum esse debeat, heic agi de meris scholae opinionibus, plus aequo deinde aliquid tribuatur doctrinis, quae mera sunt harum opinionum consecutaria; neque enim plus roboris ac firmitatis, quam praemissae ferant, inesse conclusionibus potest.

praecepti; poenitentia vero seu contritio (5) cum voto Sacramenti, seu cum serio proposito saltem implicito peccata confitendi, data opportuna occasione, semper necessaria est *necessitate medii*.

227. *Quaesita.* — *QUAER.* 1° *Quandonam Sacramentum Poenitentiae institutum fuerit?*

Resp. Fuit institutum quando Christus post suam Resurrectionem insufflavit in discipulos suos dicens: *Accipite Spiritum Sanctum; quorum remiseritis peccata, remittuntur eis...*, etc. Tunc enim, ut declarat *Conc. Trid.* sess. 14. cap. 1., contulit eis potestatem iudicariam, quam ante Passionem tantum promiserat. Unde *Trid.* dicit, istud Sacramentum fuisse institutum *praecipue* post Resurrectionem.

228. — *QUAER.* 2° *An vel quatenus conveniant iudicium sacramentale et forense?*

Resp. Partim conveniunt et partim differunt, ut patet ex utriusque forma.

1° In iudicio enim *sacramentali* sic proceditur: 1° Inter duas solas personas, scilicet iudicem et reum, res tota peragitur. Reus, accusator et testis est ipse poenitens; iudex vero est Sacerdos, qui causa cognita fert sententiam, quam Deus ratihabet, si debitae non desint conditiones. 2° Causae instructio et sententiae prolatio elam omnino habentur. 3° Iudex ad strictissimum silentii sigillum circa crimina et totum causae processum obstringitur.

2° In iudicio autem *forensi*, talis est processus: 1° Praeter Deum et iudicem adsunt assessores, qui consilio iudicem iuvant. 2° Sunt accusatores, qui reum tergiversantem convincunt. 3° Sunt procuratores et advocati, qui defendunt. 4° Sunt apparitores, satellites, et aliquando carnifices, qui sententiam exequuntur.

Praeterea datur etiam alia essentialis differentia inter utrumque iudicium, scilicet quod iudicia forensia tendant ad puniendum reum, sintque iudicia vindicativa; iudicium vero sacramentale tendat ad absolvendum reum, sive ad reconciliandum peccatorem cum Deo.

CAPUT II.

DE MATERIA SACRAMENTI POENITENTIAE

229. — Ut in caeteris Sacramentis, ita in Sacramento Poenitentiae, duplex est materia, alia remota, alia vero proxima.

Materia remota sunt omnia peccata post Baptismum commissa; quae

(5) Si *contritio* intelligatur hic, quae charitate perficitur, *semper* est ad iustificationem necessaria quando confitendi peccata non suppetat copia, nam, uti infra dicitur, cum sacramento sufficit et contritio imperfecta.

dicuntur materia *circa quam*, quia circa illa destruenda, versatur absolutio. Est autem vel necessaria, vel mere sufficiens et libera.

Materia *remota necessaria* sunt omnia peccata mortalia post Baptismum commissa, nec unquam vi clavium adhuc directe remissa; quia ex praecepto divino huiusmodi peccata clavibus subiicienda sunt. — Materia autem sufficiens et libera sunt omnia peccata venialia (1). Dicitur *sufficiens*, quia quaelibet peccata etiam minima obiectum veniae sacramentalis esse possunt. Dicitur autem *libera*, quia nullum est praeceptum ea clavibus subiiciendi. De his constat ex perpetua praxi et traditione Ecclesiae, necnon ex definitione *Conc. Trid.* sess. 14. c. 5.

Materia vero *proxima* Sacramenti Poenitentiae sunt tres actus poenitentis, scilicet contritio, confessio et satisfactio, quae dicuntur *quasi materia* huius Sacramenti, quia sunt instar materiae sensibilis, quae in aliis Sacramentis formae subiicitur (2); per hos enim actus peccata proponuntur verbis formae destruenda. Constat praesertim ex *Conc. Trid.* sess. 14. Can. 4.

230. **Quaesita.** — **QUAER.** 1° *An sint materia sufficiens Sacramenti Poenitentiae peccata iam rite confessa et per absolutionem remissa?*

Resp. Affirm. Hoc est certum apud omnes, inquit S. Lig. n. 427.

Ratio est, 1° quia peccatum, licet remissum, est semper peccatum commissum; et sicut potest repeti cum fructu eiusdem peccati contritio, ita et confessio; et tantum *per accidens* fit quod peccatum, utpote iam remissum, non remittatur, cum tamen per se, utpote commissum, sit capax

(1) Adde omnia peccata, sive mortalia sive venialia, alias iam rite clavibus subiecta, ut Auctor mox habet (q. 1.).

(2) Diversimode tamen materiam in aliis sacramentis formae subiici, sic docet S. Thomas: *Sacramentalibus signis in aliis sacramentis adhibetur forma verborum ad eorum sanctificationem, quia gratiam continent et causant; sed exterior poenitentia non est signum gratiam causans; et ideo non oportet, quod sanctificetur per aliquam formam verborum: sed verba, quae a Sacerdote absolvente proferuntur, immediate feruntur ad eum, qui se subiicit sacramento: unde ipse sanctificatur virtute absolutionis et gratiam suscipit non autem sanctificatur eius confessio, ut ex ea gratiam accipiat, sicut erat in baptismo de sanctificatione*

aquae (In 4. dist. 22. q. 2. art. 1. q. 1. ad 3.). Dixi autem (in not. ad n. 226.) his contraria non videri, quae S. Doctor tradidit in Summa (3. q. 86. art. 6.). Nam licet in corpore articuli remissionem culpae aliquo modo esse dicat *effectum actuum poenitentiae*; attamen subdit (ibid. ad 1.), id intelligendum de actibus, qui sunt ibi ut *effectus gratiae operantis, simul producti cum remissione culpae*. Et clarius (ibid. ad ultim.): *Actus poenitentiae virtutis habet, quod sine eo non possit fieri remissio culpae, in quantum est inseparabilis effectus gratiae, per quam principaliter culpa remittitur, quae etiam operatur in omnibus sacramentis*. Si itaque actus eiusmodi est effectus gratiae, qua culpa remittitur; non potest sane, utpote posterior, dici causa gratiae culpam remittentis.

remissionis. — Nec obstat, quod tunc Sacramentum peccatum hoc non debeat: nam sufficit, ut habeat effectum in *actu primo*, nempe praebeat gratiam deletivam peccati, quamvis per accidens in *actu secundo* peccatum non debeat. Aliunde Sacramentum non magis carebit aliis effectibus, nempe augmento gratiae, remissione poenae, etc., quam si quis perfecte contritus ea primum clavibus subiiceret.

2° Praeterea sententia iam lata potest confirmari ad maiorem securitatem, maioremque consolationem et animae quietem, ut aliquando in civilibus fieri solet; et si forte peccatum clavibus submissum non adhuc fuerit remissum, tunc remitti poterit.

3° Constat etiam ex Declaratione *Bened. XI, in Iure canonico, Extrav. I. de Privil.* c. 1.: *Licet, inquit, de necessitate non sit iterum eadem confiteri peccata, tamen... ut eorundem peccatorum iteretur confessio, reputamus salutare*. Constat insuper ex praxi constanti fidelium, approbante Ecclesia (3).

231. — **QUAER.** 2° *An adultus baptizandus sub conditione in dubio baptismi praecedentis, peccata iam accusata confiteri debeat?*

Resp. Neg. Ratio est, quia illa peccata iam remissa sunt per Sacramentum Poenitentiae, si validus fuit prior Baptismus; si autem non fuit validus, non sunt materia confessionis, et per secundum Baptismum remittentur. — Reuter, n. 118.

QUAER. 3° *An adultus praefatus accusare debeat peccata nondum confessa, seu ab ultima confessione commissa?*

Resp. Controversum hucusque inter scriptores fuit. I^a SENTENTIA *probabilis negabat*, quia (inquirebant) posita probabili prioris Baptismi invaliditate, peccata ista probabiliter non sunt materia capax Sacramenti Poenitentiae; ergo etiam probabiliter non sunt clavibus subiicienda: obligatio enim confitendi peccata, sequi non potest nisi consequenter ad Baptismum rite collatum. Hinc si forte haec peccata non remittantur per secundum Baptismum invalidum ob prioris validitatem, remitti poterunt sive per contritionem perfectam, sive *indirecte* per absolutionem cum attritione. — Lacroix, n. 323. *de Baptismo, et alii*.

II^a SENTENTIA etiam *probabilis affirmabat*, quia urget obligatio confitendi peccata, quoties non constat, ea ante Baptismum validum commissa fuisse. Concludebat porro Auctor, in praxi confessionem admodum suadendam esse (4). Nunc vero fac attendas ad novissimum S. Congr. responsum, quod anno 1868. labente de hac re editum est.

(3) Ioannes XXII. (*Extrav. Vas electionis, de haereticis*) oppositam sententiam damnat uti *falsam et erroneam*. Vid. Croix (lib. 6. p. 2. n. 589.).

(4) Haec praxis in praec. Editione exhibebatur insuper uti conformior instructioni, quam alias dederat S. Officii Congregatio, dum ordinem in reconciliandis hisce adultis

232. — *QUAER. 4° An adultus baptizandus et absolvendus conditionate, primum baptizari vel absolvi debeat?*

Resp. 1° Per se parvi interest. Ratio est, quia si iam fuit valide bapti-

servandum docebat. Quae quidem instructio sin minus necessariam, saltem opportunissimam supponebat confessionem. Veruntamen addebatur, quod si reipsa probabilis esset prima sententia, quae alioquin consentanea videri potuit generali principio de non imponenda Confessionis obligatione, quando moraliter (ut ait S. Alphonsus lib. 6. n. 505.) de ipsa non constat; committendum non fuisset ut ad Confessionem non necessariam ille urgeretur, cui ipsa tam dura appareret, ut forte difficultate vietus a reconciliatione absterri posset.

Nunc vero pro secunda sententia accessit S. Inquisitionis Responsum 17. Decemb. 1868. Ad Postulatum enim nomine Episcoporum Angliae oblatum, *Andebeat... Confessio sacramentalis a neo-conversis in Anglia exigi, et an debeat esse integra?* ad utramque dubii partem responsum est: *Affirmative; et dandum esse decretum latum sub feria V. die 14. Iunii 1715.*

Quod quidem responsum non spectare solum ad specialia Angliae adiuncta, evincit praecedens responsum anni 1715. Propositum nempe fuit *Dubium, an plena fides sit adhibenda Carolo Wipperman de Rostoch in Ducatu Mecklemburgh praedicanti et lectori theologiae lutheranae quietisticae superintendenti et doctori primario sectae lutheranorum quietistarum, S. fidei reconciliato in S. O. Parmae, et circa nonnullos errores detectos in eius baptismo; an ipsi credendum sit circa ea, quae narrat, et quatenus affirmative, tum ut ipsius saluti, tum etiam ut caeterorum illius sectae seu regionis, praesertim si fuerint ignorantes, saluti pariter consulatur.*

Quaeritur, an dictus Wipperman

sit rebaptizandus, et quatenus affirmative, an absolute vel sub conditione; et quatenus affirmative, an teneatur confiteri omnia peccata praeteritae vitae; et quatenus affirmative, an confessio praeponenda sit, vel postponenda baptismo conferendo sub conditione.

Sanctissimus auditis votis Eminentissimorum dixit: Carolum Ferdinandum esse rebaptizandum sub conditione, et collato baptismo, eius praeteritae vitae peccata confiteatur, et ab iis sub conditione absolvatur.

Fuerunt qui ex his responsis illud consequens colligerent: *non semper dubiam confessionis obligationem pro nulla esse habendam.* At enim, si res ita est, iam nulla Compendii Guryani luculentior exoptari potuit apologia. Nam, ut ex ipsis verbis patet, supponitur, obligationem Confessionis per se esse dubiam. Porro dubia dici non potest, nisi vere probabilis censeatur sententia, quae obligationem negat. Ergo iam recte Gury post Laeroix dicendus est scripsisse, sententiam, quae integrae Confessionis obligationem negat, esse probabilem!

Sed ulterius. Ne dubia obligatio habeatur pro nulla, effici non potest nisi vi alicuius principii, quod in casu tutiorem partem necessario sequendam esse statuatur. Atqui si de Confessionis integritate agitur, ecce occurrit nobis S. Alphonsus, inquit (Hom. Apost. Tr. 16. n. 29.): *Nemo tenetur ad leges dubias... Nec obstat hic dicere, quod in sacramentorum materia non possimus sequi opiniones solum probabiles: quia hoc procedit cum agitur de valore Sacramenti; secus de (confessionis) integritate.* Porro quaestio praesens est, num confessio, eaque integra a neophyto sit exigenda.

zatus, absolutio producet effectum suum, sive ante sive post Baptismum conditionatum conferatur; si vero prior Baptismus fuerit invalidus, nullus erit effectus Sacramenti Poenitentiae sive ante sive post secundum Bapti-

Sed adhuc ulterius. Decretum S. Inquisitionis hic accipiatur oportet vel ut nova lex iuris mere ecclesiastici, vel ut iuris divini Declaratio. At vero quis affirmet, novam in casu ab Ecclesia conditam esse legem? Ubinam huius legis promulgatio? Erit igitur iuris divini Declaratio. At enim nescio enimvero, cuinam venire in mentem queat, attribuendam S. Inquisitioni esse declarationem, vi cuius obligatio dubia, nullo accedente altiori principio, per se dici nulla non possit.

Praestaret ergo, puto, sua studia conferre ad rationes afferendas, quibus evinceretur non quidem dubiam Confessionis obligationem non esse nullam, sed potius confessionis obligationem in casu non esse dubiam. Sed, quod dolendum est, nihil horum praestitum est.

Caeterum aliquot utique rationes allatas cernimus in supplicii libello, qui de hac quaestione Sedi Apostolicae an. 1868. oblatum est. Verum illas ad speciales Angliae circumstantias forte spectare haud immerito suspicaberis. Exigendi enim a neophytis integram totius vitae confessionem istas, seu causas necessarias, exhibuit: *Habetur difficultas conversorum, intellectum ad obsequium fidei ipsius captivandi, nisi per animi humilitatem et submissionem, quas in Sacramento Poenitentiae Christus Dominus reponeere dignatus est. — Habetur etiam impossibilitas sciendi, nisi per integram peccatorum manifestationem, utrum neo-conversus rite sit ad ipsum baptismum dispositus, velitque ex. gr. restitutionem famae vel bonorum (si ad eam teneri contigerit) facere, occasionem proximam peccandi vitare, a matrimonio nulliter contracto resilire, etiamsi per Sanctae Sedis dispen-*

Comp. Theol. Mor. — Tom. II.

sationem (uti in casibus quotidie frequentioribus matrimonii post divortium civile contracti) illud sanari nequeat. — Habetur insuper necessitas suae saluti per iustificationem in sacramento Poenitentiae prospiciendi, a cuius integritate nemo in infantia semel baptizatus possit eximi, attenda praesertim diligentia iuniorum e Clero Anglicano circa ritum baptizandi fideliter servandum, et attento proinde maiori numero eorum, de quorum baptismatis infantilis valore non licet dubitare. Cum vero certum sit, quod post plures annos, confessionis integritatis obligatio vim suam sit amissura, si in praxi sequi valeant Theologi uti tutam opinionem auctorum praefatorum (aientium nempe cum Laeroix, dubiam in casu esse confessionis obligationem), Archiepiscopus Westmonasteriensis et Episcopi Angliae enixe rogant etc. Ita quidem duplex libellus.

Porro si vel hoc unum spectetur, eam scilicet a iuniori Clero Anglicano diligentiam in ritu baptismi servando adhiberi, ut de infantilis baptismi valore dubitare non liceat; quis iam non videat, quando constet, cuipiam baptismum rite sic collatum fuisse, rem eo iam adduci, ut, cum baptismi iterandi vix ulla tunc appareat causa seu necessitas, sacramentalis confessionis integritas ad iustificationem a peccatis postmodum commissis prorsus sit necessaria? Sed neque caeteris, quae adducuntur, rationibus suam propter Angliae adiuncta vim deesse existimandum est. Quamquam enim rationes, quae petuntur ex necessitate vel vincendi difficultatem in captivando intellectum in obsequium fidei, vel cognoscendi, utrum neophytus sit rite ad baptismum dispositus,

smum suscipiatur: unum enim tantum e duobus Sacramentis efficaciam in casu habere potest.

Resp. 2° Ex convenientia melius est sequi ordinem naturalem, scilicet baptizare primum *conditionate*, et dein *sub conditione* absolvere. Attamen expedit confessionem Baptismo ad meliorem baptizandi dispositionem praemittere, absolutionem autem immediate post Baptismum conferre. — *Ita communiter in praxi* (5).

233. — *QUAER. 3°* An peccatum accusatum tantum in genere, aliquando sit materia sufficiens ad confessionis VALIDITATEM vel LICEITATEM (6); v. gr. si quis dicat: PECCAUI, vel Me accuso DE OMNIBUS PECCATIS MEIS?

paratumque animum gerat ad implendas, si quae forte adsint, obligationes restituendi famam aut bona aliena, aut vitandi proximas peccati occasiones, aut resiliendi ab illegitimo, quod sanari alioqui non possit, matrimonio, quamquam (inquam) eiusmodi rationes, si in se spectentur, ad inferendam sacramentalis confessionis necessitatem parum efficaces generatim videri queant, eo vel magis, quod eandem confessionis necessitatem inducerent, etiamsi neophytus a iudaismo vel mahumedismo, aut idololatria conversus ad fidem esset; quippe de illa animi comparatione constare in quibuslibet neophytis debet, quicumque ad baptismum accedant; quamquam insuper, si presse Decreto Inquisitionis inhaereamus, parum confessio conferre videatur ad praedictos fines, praecognoscendi scilicet neophyti idoneas ad baptismum suscipiendum dispositiones, propterea quod confessio iuxta Decreti tenorem non praecedere, sed subsequi baptismum debet; et insuper, etiamsi praecederet, tamen cum notitia per sacramentalem confessionem hausta sane non sit eiusmodi, qua in foro externo uti liceat ad definiendum, sit nec ne neophytus ad baptismum recipiendum rite dispositus; nihilominus dubitandum non videtur, quin specialissima rerum in Anglia conditio efficiat, ut iis necessitatibus, nisi per confessionem sacramentalem, occurrere non possit. Quod idem profecto et de gravissimo incommodo dici potest,

quod postremo loco tangitur, scilicet de periculo, ne obligatio confessionis vim suam hac de causa paulatim sit amissura. Et sane nusquam alibi timor theologos incessit, ne, dum statuunt, ad confessionem eum non teneri, qui solum materiam dubiam habet aut etiam dubie necessariam (Vid. S. Alph. lib. 6. n. 473-474.), adduntque pro lubito eam materiam praeteriri posse, si quidem aliam materiam afferens confiteri velit, nusquam (inquam) timor incessit, ne futurum exinde sit, ut decursu temporum integrae confessionis obligatio vim suam sit omnino amissura. Et tamen id in Anglia fuisse eventurum verba Postulati seu supplicis Libelli profecto testantur. Alioquin vero diffiteri profecto nemo poterit, et si nullum de hisce Decretum prodissset, attamen manifestam huius praxis utilitatem propterea apparere, quod Neophytus in re sat difficili strenue semetipsum abnegans iuxta verba Christi, non secus scilicet atque illi, qui relictis omnibus Christum sequebantur, facile deinde gressus post eam de se victoriam, uberioribusque gratiae viribus roboratus in via Domini constanter ambulabit, imo et curret.

(5) Si quid tamen valet Responsum supra (in not. praec.) allatum in causa Caroli Wipperman, ordo, quem A. naturalem dicit, sequendus erit.

(6) Quaestio de *liceitate* seiungi a quaestione de *validitate* potest solum quoad

Resp. 1° Quoad *validitatem* 1° *affirm.* certo in casu *necessitatis*, seu quando poenitens, v. gr. moribundus, nullum peccatum in specie accu-

sacerdotem, qui utique absolvere valide, et simul illicite aliquando potest. Nam quod attinet ad poenitentem, si mala hic fide agat, cum illicita tum invalida erit confessio; si autem eum bona fide, confessio illicita non erit.

Caeterum ad quaestionem hanc lucide enucleandam praestat distinguere, quid ad intrinsecam iudicii sacramentalis essentiam requiratur ac sufficiat, quid vero ad necessitatem divino praecepto impositam. Si huius itaque iudicii essentia tantum spectetur, nemini nunc dubium esse potest, non modo formulas ab A. allatas, *Peccavi, me accuso de omnibus peccatis*, etc., sed et quodvis aliud poenitentiae signum sufficere. Unde consentiunt omnes, ut valide absolvantur aut milites instante praelio, aut nautae imminente naufragio, aut infirmi in mortis articulo, etc., satis esse, quod v. gr. apprehensione manus, tunsione pectoris, aut aliter quomocumque poenitentiae indicium praebant.

Tota igitur quaestio vertitur circa obligationem, quam positiva Christi lex inferat. At vero haud valde difficilis erit solutio, si quidem ex nativo proprioque fonte petatur, nimirum ex authentica eiusdem legis interpretatione, quae in Tridentinae Synodi doctrina prostat. Et sane S. Synodus (Sess. 14. cap. 5.) utique ex necessitate iudicii a sacerdote ferendi *cum causae cognitione*, colligit, peccata non in genere dumtaxat, sed in specie singillatim declaranda; colligit, non modo peccata omnia, sed etiam eas circumstantias in confessione explicandas esse, quae speciem peccati mutant. Verumtamen nunquam non addit expresse, sed id affirmare de materia necessaria, nempe de peccatis mortalibus, quae numquam rite clavibus subiecta fuerint. Nam quod ad materiam mere sufficientem spectat, venialia profecto cum laude a piis hominibus

in confessione dici, sed simul *tacere citra culpam* docet: et siquidem taceri materiae huius mere sufficientis substantia potest, a fortiori taceri et genus et species et circumstantiae etiam speciem intra culpae levitatem mutantem poterunt. Quae quidem doctrina tam clare ibi proposita elucet, ut cum nonnulli difficultates plures moverint adversus sufficientiam confessionis *peccati in communi* (Vid. Lugo *De Poenit.* disp. 17. a n. 6.), nemo tamen unus extiterit, qui in eam rem suppetias a Synodi eiusdem doctrina quaeri posse censuerit.

Difficultates videlicet petierunt vel ex eo, quod eiusmodi confessio nullam novam notitiam det confessario, cum solum manifestet peccatorem in genere, quod quidem iam sciebat confessarius, cum omnes simul peccatores; vel ex eo quod iudex non possit prudenter iudicare nisi cognita causa in particulari; vel demum ex eo, quod in casu nihil appareat, ad quod directe terminetur absolutio. Quas quidem obiectiones postquam Card. De Lugo (l. c. n. 11. seqq.) facili negotio solvit etiam cum agitur de materia confessionis necessaria in casu necessitatis, deinde doctrinam extendit (ibid. n. 17.) ad confessionem *peccati venialis in genere*. Unde patet, merito Ioannem De Dicastillo (*De Sacr. Poenit.* disp. 9. n. 760.) ex his conclusisse, non solum in casu necessitatis, sed etiam per se loquendo confessionem *peccati venialis in genere* (idem dicit de peccatis etiam gravibus alias per absolutionem remissis) esse per se sufficientem materiam absolutionis in eo, qui solum habet venialia. Et consentit Suarez (*De Poenit.* disp. 23. sect. 2. n. 10.), tum quia nullum est praeceptum confitendi venialia in specie, tum quia confessio venialis peccati in specie non magis conscientiam declarat, quam si quis in genere se peccasse venialiter dicat, nec magis variat iudicium